

Algemene Voorwaarden / BNO januari 2005.1

Inhoud:

1. Waarom Algemene Voorwaarden?
2. Wanneer gelden algemene voorwaarden?
3. De verwijzing op briefpapier en in offerte
4. Verzekering tegen aansprakelijkheid
5. Artikelgewijze toelichting
6. Afwijken van de algemene voorwaarden
7. Disclaimer

1 Waarom Algemene Voorwaarden?

Deze algemene voorwaarden hebben betrekking op opdrachten die door een ontwerper of ontwerp bureau voor een opdrachtgever worden uitgevoerd. Zulke opdrachten kunnen zeer verschillend van aard zijn. Het kan gaan om een eenvoudig advies, maar ook om een compleet uitgewerkt ontwerp. Bij de BNO zijn ontwerpers uit verschillende disciplines aangesloten.

Wanneer een bedrijf of organisatie aan een ontwerper een opdracht verstrekt, kan het uiteindelijke resultaat niet vooraf in detail worden vastgelegd. Dat betekent dat het van groot belang is om goede afspraken te maken over de wijze van samenwerken. Door het maken van goede afspraken weten zowel opdrachtgever als opdrachtnemer waar ze aan toe zijn en worden misverstanden in een later stadium voorkomen.

Elke opdracht is uniek en bij elke opdracht verschillen de wensen en mogelijkheden van opdrachtgever en opdrachtnemer. Juist op deze wensen en mogelijkheden zullen de offerte en opdrachtbevestiging zich specifiek richten. Daarnaast is er een aantal zaken dat in vrijwel elke opdracht aan de orde komt. Hierop hebben de algemene voorwaarden betrekking. De voorwaarden kunnen gebruikt worden door leden van de BNO. Het staat elk lid vrij om de voorwaarden hier en daar aan te passen. Het is echter goed om er op te wijzen dat een wijziging naar 'de algemene voorwaarden van de BNO' slechts mogelijk is indien de voorwaarden integraal worden gehanteerd. Als besloten wordt om bijvoorbeeld enkele artikelen te wijzigen, dan zijn het persoonlijke algemene voorwaarden geworden en niet meer die van de BNO.

2 Wanneer gelden algemene voorwaarden?

Algemene voorwaarden gelden slechts voorzover ze op een overeenkomst van toepassing zijn verklaard. Dit dient vóór het sluiten van de overeenkomst te zijn gebeurd. In sommige gevallen, met name bij grotere opdrachtgevers, kan worden volstaan met een enkele verwijzing naar de voorwaarden op het briefpapier. In veel gevallen dienen de voorwaarden echter ook daadwerkelijk aan de opdrachtgever te zijn overhandigd. Om telkens een ingewikkelde afweging te voorkomen, verdient het aanbeveling om de algemene voorwaarden standaard bij de offerte te voegen. Slechts indien de algemene voorwaarden reeds in het recente verleden al een keer eerder zijn overhandigd, behoeven ze niet nog eens te worden verstrekt. Wel dient er dan opnieuw naar de toepasselijkheid van de algemene voorwaarden te worden verwezen.

De nieuwe algemene voorwaarden zijn bij de Rechtbank Amsterdam gedeponereerd, onder nummer 20/2005. Daarmee worden misverstanden over de voorwaarden voorkomen. Indien u gebruik maakt van de voorwaarden van de BNO hoeft u dus niet zelf nog eens te deponeren. Mocht u echter zelf algemene voorwaarden hebben opgesteld, dan verdient het aanbeveling zelf voor een depot te zorgen.

3 Teksten voor van toepassing verklaren

3.1 Voorbeeld voor verwijzing op het briefpapier

"Op al onze offertes en overeenkomsten zijn de algemene voorwaarden van de BNO van toepassing, welke zijn gedeponereerd bij de Griffie van de rechtbank Amsterdam onder nummer 20/2005."

3.2 Voorbeeld voor verwijzing in de offerte

"Op deze offerte zijn de algemene voorwaarden van de BNO van toepassing, welke zijn gedeponereerd bij de Griffie van de rechtbank Amsterdam onder nummer 20/2005. Deze voorwaarden treft u bijgaand aan. ('Deze voorwaarden staan op de ommezijde afgedrukt' of 'Deze voorwaarden zijn u reeds eerder toegezonden')"

3.3 Voorbeeld mededeling/ mailing aan alle bestaande klanten

"Op onze offerte en overeenkomsten die wij met u sluiten verklaren wij altijd de algemene voorwaarden van de BNO van toepassing. Deze voorwaarden zijn in januari 2005 aangepast en gedeponereerd bij de griffie van de Rechtbank Amsterdam onder nummer 20/2005. Deze voorwaarden, die in het vervolg in onze relatie van toepassing zullen zijn, treft u bijgaand aan." (In het vervolg kan dan volstaan worden met de verwijzing in offerte of op het briefpapier). Om iedere discussie in de toekomst te voorkomen, wordt geadviseerd schriftelijke stukken waaruit blijkt dat de algemene voorwaarden ter hand zijn gesteld, te bewaren.

4 Verzekering tegen aansprakelijkheid

Algemene voorwaarden kunnen niet alle aansprakelijkheid uitsluiten. Nogmaals willen we de leden van de BNO dus uitdrukkelijk adviseren om een beroepsaansprakelijkheidsverzekering te nemen. Voor een goed begrip: een dergelijke verzekering is iets anders dan een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering. Een beroepsaansprakelijkheidsverzekering heeft betrekking op fouten, die in de uitoefening van het beroep worden gemaakt. De BNO heeft met een verzekeraar een polis voor een dergelijke verzekering tot stand gebracht. Voor informatie kunt u contact opnemen met de BNO.

5 Artikelgewijze toelichting: de algemene voorwaarden BNO in detail

1 Overeenkomst, offerte en bevestiging

Het verdient aanbeveling elke afspraak op schrift te stellen. Normaal gesproken zal in eerste instantie de opdrachtnemer een offerte sturen. Wanneer de opdrachtgever met deze offerte instemt, dan wordt van hem verwacht dat hij de opdracht bevestigt. Doet hij dat niet, maar gaat de opdrachtnemer met instemming van de opdrachtgever beginnen met de uitvoering van de opdracht dan wordt er vanuit gegaan dat de inhoud van de offerte door de opdrachtgever is geaccepteerd.

2 De uitvoering van de overeenkomst

De ontwerper zal zich inspannen om een voor de opdrachtgever zo goed mogelijk resultaat te realiseren. De opdrachtgever krijgt de garantie dat de opdrachtnemer een prestatie zal leveren welke je van een professioneel werkend ontwerper mag verwachten.

Bij de uitvoering van de opdracht moet de opdrachtnemer er van uit kunnen gaan dat de opdrachtgever alle gewenste medewerking verleent. Met name geldt dit voor het tijdig aanleveren van benodigde gegevens en materialen. Ook dient de opdrachtgever er voor te zorgen dat derden, die door of namens hem zijn ingeschakeld, hun bijdrage op de juiste wijze leveren.

3 Inschakelen van derden

De opdrachtgever kan bij de keuze van en de samenwerking met productiebedrijven gebruik maken van de kennis en de relaties van de opdrachtnemer. Een ontwerper fungeert in zo'n geval als adviseur of gemachtigde. Tenzij anders is afgesproken wordt de productie uitgevoerd voor rekening en risico van de opdrachtgever. De opdrachtgever blijft zelf verantwoordelijk voor de afhandeling van zijn opdracht aan de productiebedrijven.

4 Rechten van intellectuele eigendom

Op vrijwel alle ontwerpen en illustraties rust auteursrecht of een ander recht van intellectuele eigendom. Tenzij anders is afgesproken komt dit recht toe aan de opdrachtnemer. Uiteraard heeft ook de opdrachtgever bepaalde rechten met betrekking tot het behaalde resultaat. Zie hierover onder nummer 5: het gebruik van een ontwerp.

Indien de opdrachtgever dit wenst, kan in veel gevallen het intellectuele eigendomsrecht overgedragen worden. Meestal staat hier een vergoeding tegenover. Overdracht van auteurs-, octrooi- of modelrecht dient altijd schriftelijk te gebeuren. Maar ook in dat geval is het van belang goede afspraken te maken over hoe met het ontwerp dient te worden omgegaan. Regel bijvoorbeeld goed in hoeverre de opdrachtgever het ontwerp mag wijzigen.

De opdrachtnemer garandeert de oorspronkelijkheid van zijn werk. Van een ontwerper kan normaal gesproken echter niet verwacht worden dat een onderzoek wordt gedaan naar het bestaan van merkrechten, tekening- of modelbescherming, octrooirechten, portretrechten of auteursrechten. Voor het uitvoeren van dergelijke onderzoeken bestaan aparte bureaus. Bij opdrachten met grote financiële belangen verdient het aanbeveling in een vroegtijdig stadium een dergelijk bureau in de arm te nemen. Vooral bij industrieel ontwerp bureaus komt het wel voor dat een dergelijk onderzoek toch expliciet onderdeel uitmaakt van de opdracht. In dat geval dient dat dan in de opdrachtbevestiging schriftelijk te worden vastgelegd.

Op basis van het auteursrecht heeft een ontwerper recht op naamsvermelding. Sommige ontwerpen lenen zich echter niet voor een dergelijke naamsvermelding. Te denken valt daarbij bijvoorbeeld aan logo's of industrieel vervaardigde ontwerpen. Naamsvermelding bij het ontwerp kan ongebruikelijk zijn en daarom worden nagelaten. Dat neemt niet weg dat bij introducties en presentaties van deze ontwerpen wel degelijk naamsvermelding kan plaatsvinden. Bij dit soort ontwerpen zal per geval in redelijkheid moeten worden bekeken wat een reële oplossing is. Bij een ontwerpproces wordt veel werkmateriaal vervaardigd. Deze materialen blijven eigendom van de opdrachtnemer, tenzij uitdrukkelijk anders is afgesproken. Zo wordt vaak bij het overdragen van het auteursrecht ook een regeling getroffen voor een eigendomsoverdracht van de gebruikte materialen, zoals de elektronische

bestanden.

5 Het gebruik van het ontwerp

Zoals gezegd behoudt de opdrachtnemer normaal gesproken het intellectuele eigendomsrecht, zoals het auteursrecht. De opdrachtgever verwerft echter het recht het ontwerp te gebruiken op de wijze die met de opdrachtnemer is overeengekomen. In de offerte of opdrachtbevestiging staat gespecificeerd wat het toegestane gebruik inhoudt. Als hierover niets is vastgelegd, geldt in het algemeen het eerste gebruik en de eerste oplage als overeengekomen.

Bij de gebruiksrechten van de opdrachtgever worden echter ook vaak de impliciete bedoeling van beide partijen betrokken. Zo zal in de regel een opdrachtgever bij herdruk van briefpapier de ontwerper niet elke keer om toestemming hoeven te vragen. Anders ligt dit bij een folder waarbij uitdrukkelijk een oplage is afgesproken. Als in zo'n geval blijkt dat het ontwerp in een grotere oplage of op een andere wijze zal worden gebruikt, is wél altijd toestemming van de opdrachtnemer vereist. Een ander voorbeeld: een (gedeelte van een) ontwerp voor een tentoonstelling, mag niet zonder meer worden gebruikt voor andere tentoonstellingen. Uiteraard zijn dit slechts voorbeelden. De algemene regel is echter dat opdrachtgever en opdrachtnemer onderling overeenkomen op welke manier het ontwerp gebruikt mag worden. Nieuw in de algemene voorwaarden van 2005 is dat de opdrachtgever een schadevergoeding aan de ontwerper dient te betalen van tenminste 3x het overeengekomen honorarium, of de daadwerkelijk geleden schade.

6 Honorarium

Bij het bepalen van het honorarium wordt in de regel uitgegaan van uurtarieven die de opdrachtnemer hanteert en de kosten die hij maakt. De BNO hanteert geen bindende uurtarieven. Wel wordt er van uitgegaan dat de leden een reële vergoeding voor hun werk ontvangen. Gewoonlijk doet de opdrachtnemer vooraf een schriftelijke offerte, waarin de kosten gespecificeerd worden. Daarin kan ook worden aangegeven of de declaraties worden gebaseerd op voor- of op nacalculatie.

Behalve het zuivere ontwerphonorarium kunnen voor elk project ook de uren gedeclareerd worden die zijn besteed aan bijkomende werkzaamheden. Hiertoe behoren het maken van modellen of werk- en constructietekeningen, de productiebegeleiding en de besprekingen. Daarnaast kan het honorarium worden verhoogd met de kosten die de opdrachtnemer zelf maakt, zoals kosten voor materiaal en koeriers, evenals reis- en verblijfkosten.

7 Betaling

Betalingen dienen binnen 30 dagen na de factuurdatum te geschieden. Bij langer lopende projecten is het reëel dat een opdrachtnemer periodiek zijn werkzaamheden in rekening brengt.

8 Opzegging en ontbinding van de opdracht

Het kan voorkomen dat een opdrachtgever een opdracht wil herroepen of tijdens de uitvoering wenst te beëindigen. Hij dient zich daarbij te realiseren dat een opdrachtnemer zijn tijd vrij lang van tevoren moet inplannen. Dat betekent dat het intrekken van een opdracht het derven van inkomsten met zich meebrengt. De opdrachtgever zal in ieder geval het honorarium en de kosten van de reeds verrichte werkzaamheden dienen te vergoeden en daarnaast tenminste 30 % van het resterende deel van het honorarium welke bij volledige vervulling van de opdracht verschuldigd zou zijn. In sommige gevallen is het reëel dat het gehele honorarium wordt vergoed.

Bijvoorbeeld als de opzegging op zo'n korte termijn geschiedt dat van een opdrachtnemer niet kan worden verwacht dat hij vervangende opdrachten kan werven. In sommige gevallen verricht een opdrachtnemer periodiek werkzaamheden voor een instelling of bedrijf. Hiervan is bijvoorbeeld sprake bij het verzorgen van een tijdschrift of huisorgaan. Voor een opdrachtnemer kan dit een belangrijk deel van zijn werkzaamheden omvatten, waarvoor hij periodiek tijd moet inruimen. In zo'n geval moet bij beëindiging een redelijke opzegtermijn gehanteerd worden, die de opdrachtnemer in staat stelt andere werkzaamheden aan te trekken.

9 Garanties en vrijwaringen

De opdrachtnemer garandeert dat hij degene is die het ontwerp tot stand heeft gebracht. Om misverstanden te voorkomen dient echter nogmaals te worden benadrukt dat de opdrachtnemer in beginsel geen onderzoek zal doen naar het bestaan van rechten van anderen. Van een ontwerper mag verwacht worden dat hij een

normaal zicht heeft op zijn branche. Van hen kan echter niet verwacht worden dat per opdracht op eigen initiatief onderzoek wordt verricht welke ontwerpen er de laatste jaren tot stand zijn gebracht. Zo'n onderzoek vormt een opdracht op zich zelf. Bij omvangrijke opdrachten waarbij merken, model- of octrooirechten van belang kunnen zijn, is het raadzaam om als opdrachtgever in een vroeg stadium onderzoek te laten uitvoeren. Eventueel kan de opdrachtnemer gevraagd worden een suggestie voor een ter zake deskundige te doen.

10 Aansprakelijkheid

De opdrachtnemer is aansprakelijk voor zijn fouten of nalatigheden. De directe schade die de opdrachtgever hierdoor lijdt, dient door de opdrachtnemer te worden vergoed. In sommige gevallen kan een opdrachtnemer echter niet aansprakelijk worden gesteld, bijvoorbeeld in geval er fouten voorkomen in het materiaal dat door de opdrachtgever ter hand is gesteld. Ook hebben we al eerder gewezen op de positie van de opdrachtnemer bij zijn contacten met productiebedrijven, de opdrachtnemer is daarbij adviseur of gemachtigde. Hij kan dan ook niet aansprakelijk worden gesteld voor fouten van die productiebedrijven.

De aansprakelijkheid van de opdrachtnemer is beperkt tot het factuurbedrag dat betrekking heeft op het uitgevoerde gedeelte van de opdracht. In ieder geval is de aansprakelijkheid gemaximaliseerd tot €45.000,-, of het bedrag dat in het voorkomende geval door de verzekeraar uitgekeerd zal worden. Uiteraard zijn beide partijen verplicht al het mogelijke in het werk te stellen een eventuele schade binnen de perken te houden. Daarom is in de algemene voorwaarden bepaald dat de opdrachtgever zoveel mogelijk kopieën van materialen en gegevens moet bewaren. Verder adviseert de BNO de opdrachtgever en opdrachtnemer om ter beschikking gestelde waardevolle materialen te verzekeren.

6 Afwijken van de algemene voorwaarden

Opdrachtgever en opdrachtnemer kunnen in overleg afwijken van de algemene voorwaarden van de BNO. Dit dient dan wel uitdrukkelijk schriftelijk te worden vastgelegd. In zo'n geval zijn de algemene voorwaarden, voor zover zij met een onderdeel van de overeenkomst in strijd zijn, niet van toepassing. Voor het overige blijven de algemene voorwaarden deel uitmaken van de overeenkomst. Voor beide partijen is het van belang erbij stil te staan dat het schrappen van een bepaling verstrekkende consequenties kan hebben. Zo kan het terzijde stellen of wijzigen van de bepaling over aansprakelijkheid tot gevolg hebben dat een verzekeraar een bepaald de schade niet zal vergoeden. Veel verzekeraars baseren de aansprakelijkheidsverzekering namelijk op het verplicht hanteren van de algemene voorwaarden waarin de aansprakelijkheidsbeperkende bepaling is opgenomen.

Ook indien bijvoorbeeld wordt afgesproken dat de opdrachtnemer tevens verantwoordelijk is voor de productie van ontworpen materiaal, waarbij dus wordt afgeweken van de bepaling met betrekking tot inschakeling derden, zal men zich moeten realiseren dat dit een forse uitbreiding van de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer ten gevolge kan hebben. Hierbij moet in gedachten worden gehouden dat de aansprakelijkheidsverzekering wellicht dekking kan bieden voor fouten van de opdrachtnemer zelf, maar dat de dekking niet zal gelden voor fouten van de ingeschakelde derden.

7 Disclaimer

De Algemene Voorwaarden en deze toelichting zijn met de grootst mogelijke zorgvuldigheid tot stand gekomen. Er kunnen echter geen rechten aan worden ontleend. Voor de toepassing zullen de algemene voorwaarden zelf moeten worden geraadpleegd. De BNO is niet aansprakelijk voor nadelige gevolgen of schade, van welke aard ook, voortkomend uit gebreken in de inhoud of uit gebruik van de Algemene Voorbeelden of deze toelichting.

Contact en bedrijfsgegevens

Type-Lab
Grafisch Ontwerp
Kruiskamp 21
3814 PA - Amersfoort

(+31) 627 102 735
<https://type-lab.eu>
info@type-lab.eu

Kvk: 649887035
BTW: NL133151190B02
IBAN: NL34RABO0385268602